

Resum

Cada primavera les aus migratòries de llarga distància tornen a Europa des de les seves àrees d'hivernada del sud del Sàhara després d'haver creuat dos grans barreres geogràfiques en ràpida successió, el desert del Sàhara i el mar Mediterrani. Es tracta d'un viatge molt exigent, sobretot en aquesta època de l'any en què les aus necessiten arribar a les seves àrees de cria tan aviat com sigui possible per establir els seus territoris i trobar parella.

Spring migration in the western Mediterranean and NW Africa: results from 16 years of the Piccole Isole project presenta les principals conclusions obtingudes per una xarxa d'estacions d'anellament que ha estat en funcionament entre 1992 i 2007 a Espanya i el Marroc. Aquesta xarxa ha proporcionat, per primera vegada, l'oportunitat d'estudiar al mateix temps la migració primaveral d'aus en tota la conca mediterrània: tant a les zones des d'on procedeixen els migrants (nord-oest d'Àfrica), com en les àrees on les aus paren mentre realitzen la travessia pel mar (illes de la Mediterrània) o quan segueixen rutes continentals menys exigents energèticament (costa d'Espanya).

El treball es basa fonamentalment en els resultats obtinguts per a un conjunt de 30 espècies, totes elles tractades àmpliament en els capítols específics que formen el gruix d'aquesta monografia. Aquestes espècies inclouen 26 migradors transsaharians (tots excepte tres passeriformes), dues espècies que hivernen al nord del Sàhara (Tord comú i Pit-roig) i dos amb patrons migratoris mixtos (Tallarol de casquet i Mosquiter comú).

Els resultats presentats en aquesta monografia emfatitzen que cal tenir en compte les característiques geogràfiques i d'hàbitat específiques de cada lloc a l'hora d'estudiar la condició física d'arribada i el comportament d'aturada i alimentació (stopover) dels ocells migradors. No obstant això, s'han observat alguns patrons generals molt evidents. El temps d'estada i el guany de pes són generalment més alts al nord-oest d'Àfrica, on els ocells poden recuperar una part significativa de les reserves energètiques perdudes al creuar el Sàhara. Un cop a Europa, els ocells que migren a través del continent, en general, es mouen mitjançant una combinació de vols curts i escales breus que els permeten mantenir en equilibri les seves reserves energètiques. En canvi, els que migren per les illes de l'oest de la Mediterrània estan exposats a vols sense escales molt més exigents energèticament i, excepte quan fan ús de les poques zones humides disponibles, tenen menys oportunitats per reposar energies. Malgrat aquests problemes, entre els migradors de llarga distància que passen per l'oest de la Mediterrània, una major proporció ho fa directament a través del mar a la primavera que a la tardor; d'aquesta manera seleccionen la ruta més curta, directa i ràpida.